

Izhaja v Gorici vsak četrtek opoldne. Velja za celo leto 12 L, mesečno 1 L, za inozemstvo 16 L. Na naročila brez dopolne naročnice se ne bomo ozirali. Posamezne številke stanejo v razprodaji 20 stotink. Uredništvo: Ulica Vetturini 9, uprava ul. Vetturini 9.

GORIŠKA STRAŽA

Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi, katere je treba vnaprej plačati, se računajo po dogovoru.

Izdaja konsorcijsko »Goriške Straže«. Odgovorni urednik: Franc Novak. Tiska: »Narodna Tiskarna« v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Ne odnehamo.

Za slovenske šole v Gorici.

Na tem mestu smo napolnili že cele kolone, ki so se tikali našega šolstva in zlasti slovenskih šol v Gorici. Naši potomci in vsa naša zgodovina bodo pričali, da so goriški Slovenci v tem času storili svoj dolžnost, da so odločno in neopovrljivo dvigali svoj glas po pravici in svobodi do izobrazbe, do šol. Zdaj, ko se zopet bliža šolsko leto in se oglašajo sto in sto vprašani, ali bodo slovenske šole v Gorici, zdaj ko je zadnji čas, da naši ljudje v svoje ravnanje zvedo, ali se odpró letos v Gorici njihov otrokom slovenske šole ali ne, povzdigujejo zopet na tem mestu glasno svoj zahtevo po slovenskih šolah v našem mestu.

In tukaj nam prihaja na pomoč tudi meščan iz Brescije, »Il cittadino di Brescia«, ki se je v svoji 177. številki zelo topla zavzel za tozadevne naše razmere. Potem ko je očital vladi do cela zgrešeno politiko v zasedenem ozemlju in krivico postopanja njenih funkcionarjev do slovenskega ljudstva, nadaljuje:

»V zasedenem ozemlju se uporabljajo sramotni načini; postava je v rokah ljudi, ki talijo najsvetejše in najbolj človeške pravice in nalagajo z druge strani dolžnosti krivične, nadležne in večkrat neizvedljive.

Najjasnejši dokaz za to imamo, če si ogledamo šolske razmere. Slovenci Juljske Benečije so se morali hudo bojevati, da so stopnjema od ranjke države dosegli dovoljenje za ljudske in srednje šole; in četudi niso mogli nikoli popolnoma uresničiti svojih stremeljenj, so vendar zamogli z rastočim zadoščenjem videti napredujoči razvoj in spopolnjevanje šolskega organizma, kateremu je končno manjkalo samo še vseučilišnih tečajev.

Dvignile so se, razum ljudskih šol v celi deželi, posebno ljudske šole v Gorici, kakor: »Solski Dom«, »Mali Dom« itd. ... srednje šole, trgovske in obrtne šole, učiteljska, kmetijske šole, vse to porazdeljeno po Gorici, Idriji, Pazinu, Voloskem, Kastvi, Trstu in Pulju. Goriškemu mestu ob Soči je manjkalo le vseučilišča.

Ves ta ustroj, dovršen z neizmernim trudom, iz znanih vzrokov, se je smatral brez drugega postavnega potrjenim, ko je prišla italijanska okupacija, — se razume, s potrebnimi spremembami ali modifikacijami; in nikdar nobeden bi ne bil pričakoval težav in nespravljivosti v šolskem vprašanju od strani države, ki bi v imenu svojih liberalnih tradicij in po svojem duševnem slovesu morala takoj osrčiti novo ljudstvo v razširjenju vsestranskega duševnega delovanja.

Namestu tega se zaradi nebriznosti naučnega ministerstva in oblastnega gospodarstva nacionalističnih klik hodijo docela zgrešena pota. V nekem svojem članku sem že poročal o sistematičnem boju nekaterih skupin proti zopetni upostavitvi ljudskih šol v glavnih središčih, o boju, ki je postal še ostrejši, ko so zastopniki slovenskega prebivalstva poslali v Rim protest, — protest, ki je vključil zapeljivo-vabljenemu zanimanju takratnega ministrskega predsednika Nitti-ja ostal neusliščan in skoraj neposlušan.

In vendar, s kako postavno močjo se vstraja pri tem, da se zavira zopetno odprtje paralelnih razredov, ki so že potrjeni po vladni odredbi — malenkosti! — že pred tremi meseci? Izvzemši kakega dodatka in eventualnih sprememb, kjer bi se pokazale koristne in potrebne, raztegniti tuj jezik na vse predmete, je pretiranost, katere bi si nihče, tudi če mu ne manjka razumnosti, ne upal prenesti.

Vedno se bom spominjal šuma, ki se je bil vzdignil na slovenskih učiteljskih, ko so izšle knjige za ljudske šole, zložene od nekega tržaškega profesorja, kateri je lahko dober ital. pisatelj (de Michelli), a ni pokazal, da bi bil tega zmožen v slovenskem jeziku; kateremu, da molčim o drugem, so očitali pregreške zoper najprimitivnejša pravila skladnje samostalnikov. Ali ni bilo mogoče izogniti se takemu neuspehu s tem, da bi se bilo to težavno in delikatno delo poverilo naravnost učiteljem, ki se jih tiče, in kateri bi bili moža oprostiti težavne naloge, ko bi sami mnogo boljše zadostili moralnim in duševnim potrebam svoje mladine?

Ali se danes v Italiji vé, od koga pustiti vlada upravljati zasedene dežele?

Ali v Italiji pojmiyo pomen obtožbe, ki jo obračajo na nas kakor atentat na kulturo?

Breškemu meščanu smo mi prav hvaležni, da se je tako krepko potegnil za naše pravice na polju izobrazbe in tako tudi širši italijanski javnosti sporočil, kako je italijanska vlada vse slovensko šolstvo v Gorici docela zatrla. Res tega bi nihče ne bil pričakoval od strani države, ki hoče sloveti po svojih liberalnih tradicijah in blesteti po svojem duševnem slovesu.

Le gledé paralelnih razredov se ne ujemamo z breškim meščanom. Mi smo imeli v Gorici sami svoje popolne osemrazredne ljudske šole, imamo za to tudi še sami svoje šolske dome in svoje učitelje in učiteljice in zato zahtevamo popolne samostojne slovenske ljudske šole. — bodi! tudi s kakim dodatkom in eventualnimi spremembami, kjer bi se pokazale koristne in potrebne!

Enako povzdiguje tukaj zopet svoj glas tudi za zopetno odprtje slovenskih srednjih šol, sloveskih učiteljskih pripravnic in obrtnih šol, kakor tudi otroških vrtcev v Gorici.

Začetek šolskega leta se bliža, slovensko ljudstvo na Goriškem hoče vedeti, kako bo s slovenskimi šolami v Gorici, da se bo vedelo ravnati. Torej, italijanska vlada, odloči se takoj, ali odloči se tako, da bo tvoja odločitev tudi vredna kulturnega naroda! Daj nam nazaj naše slovenske šole v Gorici, to ti kliče in od tega ne bo nikdar odnehal kulturni narod slovenski!

Mobilizacija.

»Goriška Straža« je od svojega postanka naprej vstrajno poučevala svoje čitatelje o pravicah, ki jim jih nudi zakon za vojno odškodnino, toda nikoli ni pri tem pozabila svariti ljudi, da bodo njih opravljene zahteve teptane, ako se ne organizirajo. S ponosom zre lahko »Straža« danes na svoj moralni uspeh, svesta si, da se je vsled njenega prizadevanja naše ljudstvo zdramilo, zavedlo se svoje mizerije, spoznalo svoje pravice ter hoče zanje v boj. Zato nam je neovrgljiv dokaz dejstvo, da računamo lahko na podlagi došlih prijav že sedaj z večtisoč člani, ki se bodo organizirali v društvu po vojni oškodovanih lastnikov.

V strahu in grozi je zrla naše ljudstvo v bodočnost in že so šibkejši značaji klonili glave, udajali se apatiji in šli obupu nasproti. Toda tudi tem malodušnim se mora vrniti sila samozvesti in njih duša se mora navžiti duha žive vere, da bo Goriška zopet vscvetela.

Mi imamo pravico do obstanka! Tega nam ne more nihče vzeti. Mi moramo biti svobodni! Tega nam ne more nihče odrekati. K naši svobodi spada pa tudi gospodarski procvit, kajti ta nam daje jamstvo, da se naši značaji ne bodo ubijali v gospodarski odvisnosti in bi se s tem ustvarjala Ahilejeva peta na našem narodnem telesu. Zato si tudi na gospodarskem polju ne pustimo do živega.

Zakon o vojni odškodnini ne sme ostati kos papirja! Vojna odškodnina mora biti popolna in ne pesek v oči, niti obliž na usta, tudi ne sme biti privilegij, ki štiti samo nekatere izvoljence.

Mi povemo gospodom že danes, da bomo terjali račun za vsa kamora, ki se vrši pri popravljanju hiš in posvetili bomo v marsikateri skriven kotiček, kjer se skriva gnjiloba gotove klike, ki pije ljudstvu kri. Vampirji bodo morali na dan, iz njih skrivališč jih bomo privlekli, da jih razkrinkamo.

Našemu ljudstvu dajte to, kar ste mu z vojno vzeli, to bodi naš bojni klic. Nismo več raztrešeni. Zahteva enega vojnega oškodovanca, je zahteva cele dežele, krivica, ki se zgodi enemu vojnemu oškodovancu, se zgodi celi deželi. Mi smo mobilizirali in naša armada šteje tisoče. Naše orožje je močnejše, kakor bajoneti in kanoni. Z nami je krepka in neodoljiva volja našega ljudstva, ki je tako silna, da je ne more uničiti niti železo topov, niti konjica bajonetov. Nepremagljiva stoji ta sila drugemu orožju v zasmeh.

V naš tabor vi vsi, ki trpite, v našo gredo tlačani, ki ste šibki, da postanete

med nami močni, v naš tabor vsi, krepki, da ob našem boku posežete v boj za naše pravice.

Goriška bo dvignila svoj glas, da se jo za vojno škodo in trpljenje odškoduje, in kdo bi se ne pridružil temu glasu?

Mi proglašamo danes mobilizacijo vseh, ki so bili po vojni oškodovani in niso še prejeli odškodnine. Vsaka vas naj si določi svojega zaupnika, ki naj na naslov »Goriške Straže« naznani na dopisnici, koliko članov se je oglasilo za pristop k društvu. Tisoči smo se že zbrali, toda mnogo tisoč jih še manjka in tem velja naš poziv.

Zaupnikom po deželi bodo v kratkem podana nadaljna navodila.

Iz urada Slov. kmet. društva v Gorici.

Snaženje plesnjevih sodov. — Snaženje znotraj plesnjevih sodov se izvrši najbolje na sledeči način. Sod se odpre, plesen se odstrani s suho trdo krtačo, potem se še enkrat dobro okrtaji z mrzlo vodo. Enako se osnaži ven uzeto sodovo dno. Potem se sod zapre in dalje tako-le postopa: Prvi način: 1. Uzame se na 100 l sodove vsebine 10 l vrele vode, kateri se doda 20 dkg sode. Vali in preobrača se sod 15-20 minut in se potem izprazni, dokler je voda še gorka. Če po tem postopanju otekla voda ni čista, se sod izpere še enkrat na enak način z vreló vodo, v katero denemo na 100 l vode 20 dkg sode. Sleđnjič se sod še enkrat dobro izplakne z mrzlo čisto vodo.

Drugi način: Plesen se odstrani s suho trdo krtačo, kakor je zgoraj povedano. Potem se vzame raztopina vode in koncentrirane žveplene kisline. Na 1 l vode pride 100 cm³ (ena desetina litra = 1 deciliter) 1 žveplene kisline. V ta namen se vzame na 100 l sodove vsebine 1-2 l omenjene raztopine, to je vode, kateri je prirešena kislina. Ta raztopina se pusti tri dni v sodu. Med tem sod večkrat vali in preobrača. Po treh dneh se raztopina izlije in potem sod dobro izmiže in izplakne z mrzlo vodo. Da se žveplena kislina dobro izpere iz sode, se priporoča, naj se dodá pri prvem izpiranju s čisto mrzlo vodo nekoliko sode. Pri napravi raztopine, obstoječe iz vode in navedene količine žveplene kisline, je treba previdno ravnati; koncentrirana žveplena kislina se priliva v tankem curku vodi in med tem neprenehoma meša. Tretji način, ki bi prišel v poštev, je osnaženje z vreló vodeno paro. Tudi pred takim snaženjem je treba sod ostrgati in očistiti s trdo krtačo, kakor je zgoraj povedano.

Po Allgem. Wein-Zeitung.

Pristopniki k Slov. kmet. društvu v Gorici, Via Contavalle 7, I, plačajo pristopnino L 3 in delež L 25. — Kdor pošlje denar po pošti in se mu pošljejo pristopni list, pravila in prejemo potrdilo tudi po pošti, naj določi eno lro več t. j. L 29. — za odpravnino, poštnino in vročitveno pristojbino.

Slov. kmet. društvo v Gorici.

Kako sadimo sadna drevesca?

Pri sadnji sadnih drevesc se pri nas mnogo greši. Najboljše in najlepše sadno drevje ne uspeva, če ga pravilno ne zasadimo. Ako hočemo torej od sadnega drevja imeti koristi, moramo pri sadnji upoštevati sledeča pravila:

Kadar kupuješ v drevesnici sadna drevesca, ne izbiraš cenejših, a zato slabših, samo da bi štedil denar. To se ti pozneje na drevesih hudó maščuje.

Kupuj in cepi le ono vrsto sadja, o kateri veš, da v domačem kraju dobro uspeva in se na trgu lahko in dobro prodá. Za Kras in Vipavsko delino so vrste poletnega sadja najbolj prikladne, ker se najlažje prodá v velikih količinah. Tudi sadje finih vrst, posebno hrušek, tukaj dozori. Ni pa tako sadje nikdar takó okusno in ne nikdar tako dolgo ne drži, kakor sadje iz bolj mrzlih, goratih krajev.

Kakor rečeno, je velike važnosti, da drevesca pravilno vsadimo. Drevesca se vsajajo v jame. Čim slabša so tla, tem bolj široko jame moramo izkopati. Po navadi zadostuje 1½ metra širine in 50—70 cm globočine. Čim slabši so spodnji sloji zemlje, tem bolj plitko in široko jame moramo

izkopati. Globoko zrahljana zemlja v slabih tleh vabi korenike v globočino, kjer, se ve, ne dobé potrebnih sokov in hrane.

Oblika izkopane jame nima vpliva na uspeh. Okrogle jame so najboljše oblika za razširjanje drevesnih korenin, ali četverokotne jame so bolj prikladne za kopanje.

Za jesensko sadnjo se morajo potrebne jame izkopati že zgodaj jeseni, za pomladno sadnjo pa vsekakor pred zimo. Izkopana jama ostane čez zimo odprta, da zemlja čez zimo premré. Pri kopanju jame naj se gornji sloj zemlje navrže na en kraj jame, spodnji sloj zemlje pa na drugi kraj jame.

Jame naj se 14 dni pred sadnjo zasujejo in sicer tako, da sloj zemlje, ki je ležal prej na vrhu, pride zdaj na dno, a oni del zemlje, ki je bil prej na dnu, pride zdaj na vrh. Se prej pa, kakor jame zasujemo, moramo vanjo zabiti za oporo drevesca potrebni kol, ki mora segati do krone drevesca. Neposredno pri zasajanju drevesca pa s pomočjo sapon izkopamo sredi zasute jame manjšo jamo, v katero zasadimo drevesce samo toliko globoko, kakor je prvotno raslo. Vse korenike, ki so bile pri izkopavanju drevesca poškodovane, skrajšamo s tem, da jih tam blizu prerežemo. Potem korenike z najfinejšo zemljo z roko dobro zasujemo, z nogami zemljo pritisnemo in potem vrh korenin dodamo gnojá ali še boljše dobrega mešanca.

To je velikega pomena za vspeh. Oni del drevesca, ki se nahaja v zemlji, raste od tu navzdol, oni pa izven zemlje, raste navzgor. Zato je samoočebni umevno, da se to mesto, ki je lahko imenujemo vrat korenin, ne sme poljubno menjati.

Dopisi.

Iz Solkana. — Uboge pare so naročniki »Goriške Straže« v Solkanu, zakaj ta priroma iz Gorice v Solkan še le v ponedeljek pod noč, hodi torej dobre štiri dni in tedaj naj jo človek še bere? Z enako zamudo se dostavljajo ostali časopisi in pisma. Izmed zadnjih priroma pa itak še le vsako drugo naslovljencu v roko kaj je neki temu krivo? Kratko povedano vse. Pred vojno smo imeli v Solkanu dvakratno pošto in poštni urad. O vsem tem danes ni sledu. Vlada se izgovarja, da nima prostorov; županstvo se ne potruži toliko, da bi se mu preskrbelo potreben prostor. Razumljivo je, da nam skopa poštna direkcija ne bo ponujala urada, in to tem manj, ker je Solkan slovenska vas.

Tudi Dreženčani gor pod Krnom so čutili vojno viхро in našli ob vrnitvi le razvaline, a ker so zahtevali, imajo danes poštni urad ter se ponašajo z redno pošto. O, ubogi Solkan, kje si pa ti? Jaz pa vprašam, kje ste pa Vi solkanski inteligenti, ki zastopate vse mogoče stroke, da se ne zganete in ne protestirate proti takim razmeram? Zadnji čas je, da se pobrigate za poštni urad in brezplačno oddajo pismem po hišah, da ne bo treba ubogemu ljudstvu plačevati obhoniку za vsako pismo in celo časopis. — Kar nam po zakonu pritiče, to nam morajo dati in edino komodnost in brezbriznost Vas solkanskih gosodov je kriva, da mora biti skoro 3000 ljudi brez poštnega urada, in če se Vam ljudstvo od-tu-juje, ste pač sami krivi.

Ob tej priliki bodi tudi povedano, da je Solkan ena najbolj počasnih vasi v goriški okolici in danes, ko imajo že skoro vse gorske vasi obnovljene cerkve, šole, urade, hiše, vodovode, razsvetljavo, si ti ubogi Solkan še skoro ravno tak, kot si bil pred dvema leti, ko so se vračale prve družine.

Solkani vzbudi se iz tega mrtvila že z ozirom na svojo zgodovino! Vedi, da si dal življenje Gorici in zato zahtevaj sedaj energično vse, kar so ti vzeli! Ne vživaj več nadalje sramote, da se bo v tebi poveljevalo Boga nad svinjskimi hlevi in se peklji tvoji otroci v barakah pod koltrom. — Davki se terjajo od Vas, a Vi molčite in trpite, ko se drugi ž njimi masté.

Ti ljudstvo pa, ki trpiš, zahtevaj ob-novo, vsestransko obnovo in tudi samo pridno sodeluj. V skupnem in zavednem delu ter značajnem nastopu boš našlo svoje gospodarsko povzdigo in srečo.

Iz Šebretja. Pred kratkim časom nas je posetila neka kompanija italijanskih vojakov, ki ima nalogo pregledovati in meriti razne strateške točke tu ob demarkacij-

ski črti. Prišli so k nam, kakor nekaj kolibice. Kamor so se usuli, tam so vse opustošili. Zgledalo je, kakor da je njih namen — razdejati. — Mi Šebreljci, kaj takega nevaženi, smo jih prosili, naj prizanašajo travnikom in sadnemu drevju, a v odgovor so nam žugali z internacijami in požigom vaši. Suša je hotela, da še vodovod ni hotel prav funkcionirati, in na nas se je jela usipati kar cela toča psov.

Povemo pa, da smo mi mirno ljudstvo, in si prav nič ne želimo laške kulture in da pas s svojimi grožnjami ne bodo prav nič pridobili.

Iz Šebrelj: Blagemu dobrotniku v spomin. — V petek dne 13. avgusta 1920 se je darovala v naši župni cerkvi sv. maša za dušnico po pokojnem g. Karlu Jožefu baronu Hohenbühelu, imenovanem Heufler zu Rasen, kateri je bil tolminski glavar za časa vojne in je dne 22. julija 1920 umrl v Eppan-u na Tirolskem.

Malo mož je bilo, kateri bi tako čutili z ljudstvom gorje vojne, kakor blagi pokojnik. On po rojstvu Nemec, se je popolnoma naučil našega jezika, poznal je dobro tukajšno ljudstvo in bil do njega velik optimist.

Sam vem, koliko mu je bilo hudo, ker so bili od doma v vojni po večini vsi posestniki, trudil se je mnogo za njih oproščenje samo v naši Šebreljski občini je bilo 24 posestnikov stalno oproščenih vojaščine, za kar gre njemu največja zasluga. Veliko je pomagal nam županom, da smo dobili živež za ljudstvo; isto lahko samo spozna da ravno tolminski okraj ni bil tako zapuščen, kakor sosedni okraji. Koliko dobrote je bilo, da se je ravno z njegovo pomočjo preprečilo skoraj vsako rekviriranje pridelkov.

Njegovo delovanje za ljudstvo so spoznale tolminske občine že med vojno in so pokojnega takrat vsa poslušajoča županstva imenovala svojim častnim občanom, kar še ni nobeden glavar pred pokojnim dosegel.

Blagi dobrotnik! Lahka Ti bodi zemlja tirolska, v kateri sedaj počivaš, prost pri Bogu za dobrobit naše domovine, katero si nesebično ljubil, dokler si bil med nami!

Anton Rejcek, župan.

Iz Baške doline. V odgovor na dopis iz Baške doline v zadnji številki pod naslovom »Nove doklade«. Občinski sluga ni svojevoljno, kot trdi dopisnik, izbiral čas kedaj pojde po občinah sprejemati prošnje za kuhanje žganja, prosto davka, ampak poslalo ga je županstvo, ker sluga je tudi v uradu in aprovizaciji zaposlen in nima časa vsak dan ali nedeljo okrog hoditi.

Drugič, zneska L. 120, za plačilo prošnje tudi ni sam svojevoljno nastavljal, imel je ukaz in dovoljenje od pristojne oblasti, ker g. dopisnik je menda pozabil, da so tiskovine dražje kot L. 1912., in podpisano je mnenja, da se ni s tem nobenemu krivice delalo, da je vsak raje ta mali znesek plačal, kot pa hodil na tri ure oddaljeno županstvo ali finančno stražo. G. dopisniku svetujemo, da kar spada v področje županstva, popolnoma pri miru pust, ker nevoljnost ni posebno lepa lastnost. posebno pa, ako nima od tega niti centesima škode. — Županstvo Grahovo, dne 22. avgusta 1920.

Močnik, župan.

Pečine. — Pod izjavo Ig. Pisk iz Pečin v zadnji »Goriški Straži« je dostavilo uredništvo: »Čemu bi mogli ljudje pikati pisca teh vrst?« Kolikor je pisca dotičnih vrst znano, zamoglo je dozdevnega pisca Ig. Pisk pikati le par oseb, katerih so zbadle besede, da je žalost spravila Antona Kofol v prezgodnji grob, ker je sosedov sin ustrelil mu blagega sina. Da, žalost po ustreljenem sinu je pokojnega prezgodaj spravila iz tega sveta, to vedo ne samo domačini, ampak tudi ljudje iz drugih vasij. Nikdar bi ne bilo do tega prišlo, ko bi bil sosed oddal orožje. Ker se avstrijskih orožnikov ni bal, ne samo, da ni tega storil, ampak je še sam streljal in osodnega dne dal na polju puško svojemu sinu, kateri je mesto domov, šel s puško v drugo smer, se z njim plazil med grmičjem ter v razdalji desetih korakov ustrelil pokojnemu sina zaposlenega pri delu na polju in nato zbežal. Ta umor je pri sosedu povzročil vse prej kot sočutje, kar je pokojnega še posebno žalostilo. In ko je pokojni ležal na mrtvaškem odru, je brat sosedov napravil ples. Na eni strani ceste mrljč, na drugi pa ples. Ljudje so se zgrajali nad tem, ko so hodili pokojnega kropiti. Kler ni spoznanja, ni tudi sočutja. Pok. Anton Kofol pa ostane v blagem spominu ne samo pri domačih, ampak tudi pri drugih, ki so ga poznali in se do njega obračali v raznih zadevah.

Politični pregled.

Vladna kriza v Jugoslaviji je rešena, in sicer se je zopet sestavila koncentracijska vlada, v kateri so ostali vsi prejšnji ministri razun Protiča in Davidoviča. Minoliti terek je nova vlada položila svojo prisego v regentove roke.

Predsednik ljubljanske deželne vlade ostane dr. Brejc. Dr. Pitamic, vsenčlilščni

profesor v Ljubljani, prevzame pri deželni vladi predsedništvo odseka za notranje stvari, dr. Ravrihar predsedništvo oddelka za socialno skrbstvo, dr. Žerjav predsedstvo odseka za pravosodje.

Med Rusi in Poljaki so se pogajanja za premirje začela 17. t. m. Predsednik ruske delegacije je iml takoj v začetku govor, v katerem je naglašal miroljubno politiko Rusije in namen sovjetske vlade, spoštovati neodvisnost Poljske, kakor tudi pravico tega naroda, da si sam določi obliko svoje vlade. Rekel je tudi, da Rusija nudi Poljski večje materialne koristi, kakor je to, kar ji je dala ententa.

Dne 19. t. m. se je vršila druga seja konference v Minsku. Poljakom so bili sporočeni ruski pogoji, ki so naslednji:

1. Rusija, ki se pogaja tudi v imenu Ukrajine, priznava neodvisnost Poljske in njeno pravico, da se vlada po svoji volji;
2. Rusija se odreka vsaki vojni škodnini;

3. vzhodne poljske meje bodo one, ki jih je predložil lord Curzon, k temu še ozemlje vzhodno od Bielostoka in Holma;

4. Poljska bo znižala število svoje vojske na 50.000 mož, ta vojska, sestavljena od vojakov, ki ne bodo služili več nego eno leto, bo ojačena z oboroženo delavsko milico, kateri bo poverjeno vzdrževanje reda;

5. demobilizacija mora biti dokončana en mesec po podpisu mirovne pogodbe;

6. vse orožje, izvzemši ono, ki je potrebno za oborožitev 50.000 mož, se bo izročilo Rusiji, ki bo poskrbela za oborožitev delavske milice;

7. Poljska ne bo dovolila, da se uporabi njeno ozemlje za kako akcijo proti Rusiji ali Ukrajini;

8. sovravnosti se ustavijo 72 ur po podpisu pogodbe;

9. ruske čete ostanejo, kjer so, poljske se bodo umeknile 60 km nazaj, in vmesno ozemlje bo nevtralnno in pod nadzorstvom mešane komisije in posebno komisij, imenovanih od delavcev;

10. ruske čete se bodo umeknile tekom poljske demobilizacije, tako da bo ostalo ob meji na koncu samo 200.000 mož;

11. Poljska bo morala vrniti zaplenjeni in popraviti pokvarjeni material;

12. Poljska mora dati semlo svojim državljanom, ki so izgubili zemlje tekom vojne;

13. Rusiji se dovoli prost prehod skozi nolsko ozemlje in polna last železnice Bielostok—Galevo;

14. Poljska bo razpisala vojaško in politično amnestijo.

15. Takoj po podpisu mirovne pogodbe bo Poljska objavila vse listine, ki se nanašajo na vojno z Rusijo.

Z dne 23. t. m. poročajo iz Moskve, da je Čičerin obvestil Kameneva v Londonu, da hoče Dombiski, ki je načelnik poljske delegacije za mir, odložiti tretjo sejo. Daniszewski, načelnik ruske delegacije je nismeno povabil Domskega, naj ne zavlačuje več pogajanj, ker to bi bilo v nasprotju z izjavo Poljakov, da hoče pogajanja pospešiti. Za posledice zavlačevanja bo odgovorna poljska delegacija.

Tiskovni urad poljskega ministerstva za zunanje stvari pa javlja, da nima poljska delegacija v Minsku svobodne zveze z varšavsko vlado. Noben sel ni prišel iz Minska v Varšavo. V osmih dneh je vlada dobila le dve radiobrojavki z veliko zamudo. Delegacija pravi, da bo prisiljena zahtevati premestitev sedeža pogajanj iz Minska v kako bolj ugodno mesto.

V rusko-poljski vojni se je bojna sreča obrnila nepričakovano na poljsko stran. Že so listi poročali, da je Varšava padla, kar so Poljaki v besnih napadih odbili Ruse od mesta in jih potisnili precej daleč nazaj. Na nasvet francoskih častnikov so sestavili Poljaki iz štirih divizij napadalno skupino. Ta napadalna skupina je pod vodstvom Pilsudskega prodrla centrum ruskih čet južno od Varšave in prodrla 25—40 milj proti vzhodu. Vojaški položaj se je za Poljake znatno izboljšal. Načelnik glavnega poljskega štaba maršal Pilsudski, ki osebno vodi zmoglaslavo ofenzivo proti Rusom, stoji v bojni črti, kar je napravilo na vse poljske čete velik utis. — Poljske čete so zasedle Brest-Litovsk, prodirajo zmoglaslavo dalje in so doslej ujele 36.000 Rusov in zajele 200 topov.

Ruska poročila naznanjajo veliko rusko protiofenzivo. Poročilo iz Moskve naznanja: »Rdeča vojska je zapustila pod pritiskom poljskih legionarjev nekoliko mest. Treba je ojačiti delo predstraže. — Treba je velikega števila novih prostovoljcev, da se prežene za zmiraj poljska gospoda.«

Vendar dozdej postaja položaj ruske vojske vedno težavnejši in opasnejši. Po zadnjih poročilih je v posebno občutnem položaju 4. ruska armada, ki je mučljena od vseh strani in se bo morala umekniti na nemško ozemlje. Kakor poročajo listi, je pri Willembergu 7000 Rusov res že prekorlačilo nemško mejo. Bili so razoroženi in nato internirani v Arys.

Poljaki so zavzeli Ostrolenko, Lomzo in Bielostok. Število ruskih njetnikov po

bitki pred Varšavo prekaša 100.000. Vojni plen municije in vojnega materiala je pa neizmeren.

Rusi se nameravajo upreti še le onstran Lomze pri Grodnu in pravijo, da ni bila rečena še zadnja beseda.

Anglija dala Rusiji »ultimatum«. — Min. Balfour, ki vcdi v odsotnosti Lloyd Georgea angleške politične posle, je poslal dn 24. t. m. ruskemu delegatu Kamenev-u pismo, ki pomenja za Rusijo pravi ultimatum. V tem pismu povdarja angleška vlada, da so pogoji, ki jih je Rusija stavila Poljski v temeljnem nasprotju z onimi pogoji, ki jih je pred časom Kamenev predložil Lloyd Georgu, in poprašuje, ali misli ruska vlada v resnici vstrajati pri teh pogojih. Od odgovora na to vprašanje, nadaljuje pismo, je odvisna prihodnja politika angleške vlade nasproti Rusiji, in ker je stvar nujna in izredno važna, se naproša ruska vlada, da odgovori najkasneje do prihodnjega petka.

Ameriška vlada v rusko-poljskem vprašanju. — Iz Washingtona se poroča, da je vlada Zedinjenih držav naložila svojemu zsatopniku v Varšavi, naj posreduje pri poljski vladi, da ne dovoli svojim četam v sedanjih protiofenzivi, da bi prekoračile poljske etnografske (narodne) meje.

Francija in Belgija sta se sprla zaradi dogodkov na Poljskem. Belgijska vlada je namreč izjavila, da ne bo dovolila nobenega prevažanja orožja ali vojnega materiala, namenjenega na Poljsko, skoz svoje ozemlje. To je storila pod pritiskom delavskih organizacij. Na podlagi tega sklepa je bil pred dnevi ustavljen na belgijski meji francoski transport s kakimi 800 konji, namenjenimi na Poljsko. Francoska vlada je nato obvestila belgijsko vlado, da bo ustavila vsako pošiljanje železa v Belgijo. Ker je Belgija gledé železa odvisna od Francije, bi to bil zanjo hud udarec. Ker pa tudi Franciji ne kaže živeti danes v sporu z Belgijo, se bo ta spor najbrže v kratkem času rešil zadovoljno za obe strani.

Albanci so začeli izvrševati napade na jugoslovansko ozemlje. V zvezi so z italijanskimi četami; po srditem napadu so vzeli Biskupijo. Njihov pohod na Dibro je bil ustavljen. Jugoslovanski oddelki so ujeli mnogo Albancev, med njimi tudi nekaj italijanskih častnikov. Pričakujejo ojačen iz Monastira in Skoplja, da vržejo Albance zopet čez mejo.

Anglija je priznala neodvisnost Egipta. S svoje strani priznava Egipt prednostni položaj Anglije ob Nilu. V slučaju vojne privoljuje Egipt v to, da dá Angliji vse mogoče polajšave za pristop na egiptovsko ozemlje. Anglija bo imela svojo posadko ob kanalu.

V Mezopotamiji je izbruhnila proti angleški vstaja. Na Evfratu so se vzdignila številna plemena. Več železniških prog in cest je razdejanih. Iz raznih plemen se zbirajo številne čete, ki nameravajo udariti proti Mosulu.

V Lucerni v Švici sta se sestala angleški in italijanski minsterski predsednik, Lloyd George in Janez Giolitti. Pogovori med njima so se vršili na zelo prijateljski način in dotaknila sta sevseh važnih mednarodnih vprašanj. Definitivnega seveda nista sklenila nič, ker odločitve spadajo pred konferenco, in kakor se dá sklepati iz njihov odgovorov časnikarjem, se bo mirovna konferenca vršila v Ženevi proti koncu septembra. Uradno poročilo o tem sestanku niti ne omenja jadranskega vprašanja. Vprašan od nekega korespondenta Daily Telegraph-a, kako neki to, je odgovoril Giolitti, da nima o tem ničesar poročati, ker boste o jadranskem vprašanju razpravljali direktno prizadeti državi. Začela se bodo zopet direktna pogajanja med Italijo in Jugoslavijo. Nič ni na tem, kdo prvi zopet začne, da se le začne in da se bo pogajala. Tako je odgovoril Giolitti, kateremu se rešitev jadranskega vprašanja odnima ravno tako, kakor njegovim prednikom. Zdej lahko sanja o prihodnji konferenci v Ženevi ali pa o bivši konferenci v Pellanzi.

Med Jugoslavijo in Čehoslovaško se je sklenila zveza, ki je dobila prav prisrčen izraz z obiskom čehoslovaškega ministra zunanjih zadev, Beneša, v Belgradu. V razgovoru z minsterskim predsednikom Vesničem se je ugotovil popoln sporazum glede poljske ruskega vprašanja in glede ukrepov v svrhu uveljavljenja mirovne pogodbe z Madžarsko. Gledé podonavske konfederacije je izjavil minsterski predsednik Beneš, da jo smatra za nepotrebno, ker tudi brez nje se bo upostavil mir in red v srednji Evropi. Kar se tiče ruskopoljskega spora, se je češko slovaška republika izjavila za nevtralnost, ki jo bo branila z vsemi močmi. V svojih govorih sta oba ministra povdarjala vzajemnost med Čehoslovaško in Jugoslavijo, ki naj pomeni za oba naroda delo za mir, za notranjo utrditev in varnost na zunaj.

Gledé rešitve reskega vprašanja je prišlo v Rim posebno odposlanstvo italijanskega prebivalstva na Reki pod vodstvom dr. Springhetti-ja. Minsterskega predsednika Janeza Giolitti-ja sicer niso našli v Rimu, toda povedali so tam nekim

gospodom, ki so jih hoteli poslušati, da obstojajo trije načini rešitve reskega vprašanja: 1) Priklonitev Reke k Italiji, 2) proglasitev neodvisne reske države, ali pa 3) ohranitev sedanjega stanja, se ve, pod pogojem, da se Reki zagotovi potrebna dobava živil. Ubogi D'Annunzio, zdej res ne ve, kako bi se rešil težkega položaja, v katerega se je zamotal na Reki! Prej se je glasilo: Fiume o morte, zdej pa že rasejo načini prodaje in oddaje!

V Nemški Avstriji je ustavna komisija odobrila določbo, po kateri člani vlada-jočih hiš in hiš, ki so nekaj vladale, ne smejo biti izvoljeni za predsednika republike.

Domače vesti.

Nova maša v Gorici. — Preteklo nedeljo je v Gorici v cerkvi čč. oo. kapucinov daroval svojo prvo sv. mašo g. Mirko Brumat, iz St. Petra pri Gorici. Novomašnik je sin ugledne družine g. Brumata, posestnika in poštarja iz St. Petra, in je študiral bogoslovje v Innsbrucku na Tirolskem. Po kratkem počitku se vrne zopet v Innsbruck, kjer misli napraviti doktorat iz bogoslovja. Bilo srečno in na mnoga leta!

Tatvina v Štandrežu. — V nedeljo popoldne med popoldansko službo božjo je bil okraden kurat štandreški, preč. g. Kosovel. Tatovi so udrli v njegovo barako, ko ni bilo nikogar doma, in mu odnesli nekaj predmetov in denarja v vrednosti 800 lir.

Oropana banka v Gorici ob belem dnevu. — Za Trstom prihaja Gorica na vrsto. V nedeljo, dne 22. t. m. je bila v Gorici oropana podružnica tržaške trgovske banke in sicer ob belem dnevu med 1. in 3. uro popoldne. Poleg tega treba vedeti, da leži ta banka v sredini mesta, naproti glediščne kavarne. Doslej neznani tatovi so odprli vrata v banko s ponarejenimi ključi, prevrtali blagajno in iz nje uropali 152 tisoč in 800 lir. Ulom in tatvina sta bila takoj naznanjena karabinirjem, ki poizvedujejo za zlikovci. Govori se, da jih je v bližini banke čakal avtomobil, iz česar se sklepa, da se tatovi bili zunaniki, ki so na varno odnesli ukradene denarje in vrednostne papirje. Če pa bodo z izsledovanjem tatov v Gorici tako srečni kakor v Trstu, potem smejo ti ulomilci v Gorici upati, da jim ne pridejo do živega. Doslej vsaj ni po njih nobenega sledu.

Šolska poročila tolminskega političnega okraja. — Sole so v tukajšnjem okraju veliko pretrpele vsled vojne. Dela za obnovitev so se pričela takoj po okupaciji; a ven dar veliko se bode moralo še delati predno bodo šole v normalnem stanu. Manjka posebno učnih moči in nekatera šolska poslopja niso še docela popravljena; učni material je tudi pomanjkljiv. V pretečenem šolskem letu je bilo otvorenih 71 ljudskih šol z 85 učnimi moči in 5958 učenci.

Radi pomanjkanja učnih moči je bilo zaprtih 8 šol z skupno 375 učenci. Manjka skupaj 22 učiteljev.

Cipkarski tečaj v Cerknem je obiskovalo okrog 30 učenek; slovensko učiteljske v Tolminu (pripravnica in I. tečaj) 88 učencev in učenk, od katerih 66 so bili gojenci Kevvika »Franca Škodnik«.

V otroški vrtec je hodilo okoli 30 otrok.

(To poročilo smo sprejeli od civilnega komisarijata tolminskega. — Op. ured.)

Župnik Janko Maierhofer — aretiran! S Planine pri Vipavi: Našega nad vse priljubljenega župnika Janka Maierhoferja — dičnega sinu našega Korotana — so aretirali. V ponedeljek je bil pozvan v Ajdovščino. Okolo 5 ure popoldne so ga gnali spričo vsega ljudstva po Ajdovščini, vkljenenega v železo, na postajo in od tam z vlakom v Trst. Kaj je zagrešil. Dne 22. t. m. popoldne se je vršilo pri nas slovesno blagoslovljenje kipa srca Jezusovega in so fanje na poziv župnikov pri procesiji prejšnje nedelje (kakor je brigadirje dovolil za Velikonoč in sv. Rešnje telo) streljali s topi — kakih 20 korakov strani od procesije — vpričo kraljevih stražnikov, ki so spremljali procesijo! Delikt je označen z vprašanjem: odkod smodnik? Župnik seveda ni vedel. Ljudstvo je potrto od žalosti in razburjeno.

Na Dobrovem v Brdih priredé v nedeljo dne 29. avgusta fojanski igralci veseloigro »Moč uniformek«. K obilni udeležbi vabijo prireditelji.

»Vrtnarsko in sadjarsko društvo v Idriji priredi dne 29. avgusta izlet v Črni Vrh nad Idrijo. Odhod iz Idrije ob 9. uri dopoldan. Popoldan ob ¼4. uri se vrši v prostorih Gasilnega doma društveni gospodarski sestanek.

Civilni komisariat goriški spominja na komisarijalni dekret, po katerem so vsi prebivalci zasedenega ozemlja dolžni naznaniti, kakšne dolgeve in kakšne tirjatve imajo v deželah bivše avstro-ogerske monarhije. Gre zato, da se sestavi natančna in poročna statistika, ki ima služiti Italiji v svrhu izvršitve določb saint-germanske

pogodbe in pa sklepanja evenutelnih pogodb v varstvo interesov prebivalstva Julijske Benečije.

Do 15. septembra 1920 mora vsak naznaniti, kaj je on dolžan in kaj so drugi njemu dolžni v deželah bivše Avstrije. Kdor bi to opustil, bo kaznovan z globo do 10.000 lir, ki se bo na vsak način iztirjala, in pa s tem, da se razglasijo za pravno neveljavne vsi oziroma na plačilo onih dolžnih svot in onih tirjatev, ki niso bile priglasene do določenega dne.

Priglasitev se bo morala izvršiti na posebnih obrazcih. Ti obrazci so tiskani na papir različne barve: če gre za tirjatve od zasebnikov (bela barva), za dolgove do zasebnikov (rudečkasta barva), za tirjatve od države (rumena barva), za dolgove do države (zeleni barva).

Vsi, katere to zadeva, si imajo preskrbeti te obrazce, ki se dobijo pri vseh županstvih Julijske Benečije, za Trst — tudi pri trgovski zbornici in pri civilnem komisarijatu. Na drugi strani teh obrazcev so tiskane določbe, po katerih je treba obrazec natančno in vestno izpolniti.

Bodi povedano, da te napovedbe niso v nobeni zvezi z zadevami vojne oškodnine in je treba torej preko teh izvesti vse zahtevane napovedbe.

Vsak bo moral napovedbe izvesti samo na obrazcu, tako, da ne bo temu obrazcu pridejal ali prišil nobenega drugega dokumenta.

Nadaljna potrebna pojasnila daje Civilni komisariat v Gorici, soba št. 5.

Razno.

»Pučki prijatelji«, naš vrli sobojevnik za narodne pravice v Istri (Pazin), katerega so narodni nasprotniki ponovno razdejali tiskarno, začne z današnjim dnem zopet izhajati. In sicer se bo tiskal v tiskarni »Edinosti« v Trstu, uredništvo in uprava pa bosta v Sv. Petru v Šumi (okraj pazinski) v Istri. Prav veseli smo tega zopetnega oživljenja »Pučkega prijatelja« in ga iskreno pozdravljamo in priporočamo ob njegovem zopetnem nastopu.

»Slovenska dijaška zadruga v Pragi« je prevzela od šolskega leta 1919-20 naprej podpiranje slovenskih visokošolcev iz zasedenega ozemlja. Ker bo v letošnjem šolskem letu nadaljevalo v Pragi precejšnje število slov. visokošolcev iz zasedenega ozemlja bo imenovana zadruga rabila izdatne denarne pomoči iz domovine. Po krajih, kjer nabirajo njeni člani-visokošolci prispevke, prosimo blagomisleče občinstvo radovoljne podpore, obračamo se pa predvsem na domače denarne zavode, da podpró to izključno stanovsko-podporno zadrugo! Vsem plemenitim dušam, ki se odzovejo naši prošnji, iskrena zahvala!

Pražki visokošolci iz zasedenega ozemlja!

Uradni vestnik. — Županstva dobivajo nekaj časa sem slovensko prestavo »Gazzette ufficiale«, ki se odlikuje po svoji krasni prestavi, posebno pa pravopisu. Dotični, ki ga prevaja, misli gotovo, da je slovenščina germanski jezik in zato piše vse samostalnice z veliko začetnico. Tako ignoranca presega že vse meje. Kdaj neki nastopi oni dan, ko se bodo nehali gospodje raznih uradov norčevati iz tega, kar je nam tako sveto? — Da so imeli za časa Metuzala zvonove, bi tudi njemu zvonilo.

Značilno. — V italijanski poslanski zbornici so poslanci z veliko večino glasovali za aneksijo Tirolske do Brenerja k Italiji. Skoraj pol milijona zavednih Nemcev bo moralo biti podložnih Italiji. Zanimivo je vedeti, da je le 59 socialistov glasovalo za samoodločbo teh Nemcev, dočim je katoliška ljudska stranka, ki ji pravijo »Pipi«, kompaktno glasovala za aneksijo in sicer skupno z brezverskimi nacionalisti in framasoni. Tirolski Nemci so po večini vrli katoličani, ki neizmerno žalujejo nad svojo usodo. Ali se bodo mogli ti katoliški Nemci v parlamentu kdaj pridružiti takšni stranki, kakoršna je »Pipi«? V tem oziru treba dati čast socializmu, ki so v tej točki gledé poštenja premagali stranko »Pipi«, ki bi se morala kazati pravično v vseh zadevah in do vsakega. Kako hudo se zatajujejo in mrevarijo načela v politiki!

Pasja zvestoba. — V Blanchestru je poginil pes na grobu svojega gospodarja. Celih 5 let je stražil pes na grobu svojega gospodarja. Nihče ga ni mogel zlepa spraviti z groba. Zadnje dni februarja letos pa je pritisnil hud mraz in zvesta žival je poginila na gospodarjevem grobu. Pes je zapuščal grob le tedaj, ko si je iskal hrane.

Pomanjkanje drobiža je pri nas še vedno občutno. Večinoma krožijo zmečkane in umazane znanke. Uradna Agencija Stefani sporoča, da italijanska državna tovarna penezov kuje vsak dan 600 tisoč kosov. A kljub temu je pomanjkanje drobiža veliko. Temu neuspehu je kriv izvoz drobiža in pa tudi skrivanje pri zasebnikih.

Pismo. Pred kratkim sem dobil v roke neko pismo, kjer piše neki naš človek med drugim sledeče:

»Dovolite, da vprašam s kako kompetenco in v kaki atmosferi si prilascate to pravico... itd.«

Tujih besed, ki jih ne vemo prav razbiti, je najboljša, da jih ne uporabljamo. Za vsako tujko imamo svoj pristen slovenski izraz, in zato ne dičimo se s tujkami v lasten zasmeh.

Kako se živi v Rusiji? — Dobro. Saj tam lahko zaslužiš 3000 rubljev na dan. Zato pa plačas za jedno jajce 300—400 rubljev, za kilogram kruha pa 2900 rubljev. Na Dunaju dobiš za 1000 rubljev 20 kron, to bi bilo danes po naše — dve liri.

Za naše gospodinjje. — Kako pripravimo res dober namestek zrnate kave? Pri današnji draginji zrnate kave in njenih premeskov, ki so zdaj tudi še slabi, bo našim gospodinjnam zelo dobrodošel sledeči priporočljivi način, kako je pripraviti dobro rženo kavo.

Rž, katero hočemo porabiti za ta namestek, se namoči čez noč v mrzli vodi. To vodo drugo jutro odlijemo in rž potem v drugi sveži vodi kako dolgo kuhamo, dokler ne začnejo zrna pokati. Potem na situ vodo ocedimo in rž v gorki vodi operemo. Nato osušimo zrna na solncu ali pri ognju. S tem je žitna kava gotova. S takim postopanjem se spremeni žitni škrob v slad. Pri praženju tega nadomestka treba paziti, da ga preveč ne užgemo.

Število umrlih francoskih vojakov duhovnikov. — Po uradnih poročilih francoskega vojnega ministerstva je izmed 555 katoliških duhovnikov, ki so služili v armadi kot vojni kurati, padlo na bojišču 68, izmed 112 protestantskih duhovnikov jih je padlo pa 6. Odlikovanih je bilo 131 katoliških duhovnikov z redom častne legije, 134 z vojnim križcem z meči, izmed protestantskih vojnih kuratov je bilo z redom častne legije odlikovanih deset in z vojnim križcem tudi deset. Poprečno izmed vseh veroizpovedanj je padlo največ katoliških duhovnikov in jih je bilo tudi največ odlikovanih.

Kako se varujemo strele. — Izkušen lovec poroča: V 50 letih nisem nikdar našel bukke, v katero bi bila treščila strela. Tudi nemški pregovor pravi, da mora človek bežati pred hrasti in smrekami, iskati pa buke. Pod bukvijo je človek varen pred streljo, drugače pa pod nobenim drugim drevesom, posebno če stoji na samem. Kdor je ob nevihti blizu gozda, naj se zateče vanj, pa ne ob rob, ampak v sredo goščave in tudi tukaj naj ne stoji tik ob debelih. Kogar pa zaloti nevihta na plamen, kjer ni nobenega zavetja, naj leže po dolgem na tla in počaka, dokler se električna napetost v ozračju ne izravna in nevihta poleže.

Kongres jugoslovenskih dobrovoljcev se vrši dne 8. septembra v Ljubljani. Zjutraj ob 8. uri se vrši slovesni parastos, za vse padle dobrovoljce, temu sledi otvoritev kongresa. Zvečer se vrši zabavni večer. Povabljeni so in zastopani bodo, vsi legijonarji iz celega kraljestva, kakor tudi Čehoslovaki.

Iz Slovenije se nam poroča, da so predpriprave za izvedbo agrarne reforme v polnem teku. Dobrovoljci, katerim je bila obljubljena zemlja, so se večinoma že javili društvu v Ljubljani. Upa se, da bo to vprašanje definitivno rešeno še to jesen ali najpozneje to zimo.

Za šolske namene je bilo dne 5. julija nabranih v Dornbergu (dalje): Šinigoj I. vana 1 L, Brce Frnac 5 L, Franc Vodopivec 2 L, Josipina Vodopivec 2 L, Marija Vodopivec 2 L, Brce Jožefa 5 L, Franc Baša 2 L, Andrej Vodopivec 2 L, Franciška Šinigoj 2 L, Josipina Rojc 2 L, Josip Lah 2 L, Franc Brce 1 L, Marija Cotic 1 L, Josipina Lah 2 L, Josip Saksida 3 L, Josefa Turel 3 L, Lovre Šinigoj 2 L, Anton Vodopivec 1 L, Franciška Skomina 2 L, Ivan Cotic 1 L, Kovačič 2 L, Josip Saksida 2 L, Ivan Vodopivec 2 L, Ivan Vodopivec 1 L, Klementina Vodopivec 1 L, Ivan Mlečnik 2 L, Ignac Mlečnik 5 L, Alojzij Mlečnik 2 L, Anton Šinigoj 2 L, Alojzij Baša 6 L, Kralj 2 L, Metoda Bric 5 L, Marija Doplihar 2 L, Ludmila Doplihar 7 L, Josip Šinigoj 10 L, Miroslav Budin 10 L, Vida Budihna 5 L, Josipina Budihna 5 L, Učitelj Vodopivec 10 L, Olga Rojc 6 L, Ivan Šinigoj 5 L, Josip Doplihar 5 L, Franciška Šinigoj 1 L, Terezija Skomina 1 L, Franc Šinigoj 1 L, Ivan Šinigoj 5 L, Andrej Vodopivec 2 L, Amalia Vodopivec 2 L, Franciška Rauner 4 L, Marija Saksida 10 L, Franc Doplihar 2 L, Franc Golja 10 L, Franciška Rojc 2 L, Ana Saksida 5 L, Roška Isjak 10 L, Franc Vodopivec 10 L, Ivan Saksida 2 L, Loiska Vodopivec 2 L, Marija Sobesič 1 L, Terezija Saksida 1 L, Franciška Saksida 5 L, Marija Vodopivec 1 L, Franciška Saksida 3 L, Ivan Vodopivec 3 L, Marija Vodopivec 4 L, Leopolda Vodopivec 2 L, Terezija Rojc 1 L, Anton Saksida 15 L, Josipina Saksida 10 L, Josip Kastelic 5 L, Andrej Šinigoj 7 L, Alojzij Saksida 2 L, Jožefa Šinigoj 2 L, Marija Rojc 4 L, Karlina Stubelj 1 L, Anton Rojc 1 L, Viktorija Budin 5 L, Franciška Rojc 2 L, Jožefa Vižentin 2 L, Josip Vi-

žentin 2 L, Marija Rojc 2 L, Ana Saksida 5 L, Franc Rojc 2 L, Marija Šinigoj 1 L, Marija Harej 1 L, Karlina Stubelj 1 L, Amalija Vižentin 1 L, Kristina Doplihar 1 L, Antonija Budihna 4 L, Anton Budihna 2 L, Rozalija Saksida 2 L, Alojzija Vodopivec 2 L, Paula Saksida 2 L, Franciška Cotar 1 L, Franciška Rojc 2 L, Ivan Skomina 2 L, Rudolf Saksida 5 L, Olga Baša 4 L, Franc Saksida 5 L, Anton Rojc 1 L, Anton Rebek 2 L, Franc Baša 10 L, Ludvik Saksida 3 L, Katerina Knapič 2 L, Ana Saksida 5 L, Josip Saksida 3 L, Josip Cotar 4 L, Ivan Lisjak 3 L, Josip Saksida 5 L, Josip Saksida (št. 260) 5 L, Marija Lisjak 3 L, Josip Saksida 5 L, Andrej Lisjak 2 L, Josip Lisjak 5 L, Anton Polšak 5 L, Guardiančič Rihenberg 5 L, Alojzij Mrevlje 2 L, Ivan Mozetič 1 L, Fran Drufovka 10 L, Šinigoj učiteljica 5 L, Jožefa Pelicon 1 L, Šinigoj Henrik 2 L, Kerševani Rudolf 10 L, Ivan Pelicon 2 L, Andrej Lisjak 1 L, Kristina Brce 2 L, Josip Šinigoj (št. 193) 100 L, Franc Šinigoj 10 L, Josipina Šinigoj 10 L, Leopolda Šinigoj 11 L, Ivanka Vodopivec 2 L, Katarina Pelicon 2 L, Vincenc Šinigoj 10 L, Alojzija Brce 1 L, Ana Pelicon 3 L, Anton Brce 5 L, Franc Cotic 2 L, Marija Brce 1 L, Angela Plahuta 2 L, Karolina Vodopivec 2 L, Fani Vodopivec 2 L, Andrej Saksia 1 L, Jožefa Godnič 10 L, Josip Cotic 10 L, Ivanka Vodopivec 2 L, Franica Kerševani 2 L, Andrej Mlečnik 2 L, Franica Ivančič 5 L, Iva Ivančič 5 L, Lovre Pavlica 5 L, Marija Žorž 1 L, Franciška Šinigoj 2 L. (Konec.)

Vprašanja in odgovori.

F. i. V. v K. Ako dokaže dotični oče, da ga je sin vzdrževal, gre očetu penzija po sinu. Dolžnost županstva je, da gre revežem na roko, ne pa, da jih odganja.

Deklica, ki je »postala mati brez moža in za otrokovega očeta niti ne ve«, je nekaj posebnega, jo pa kaže v silno slabi luči, da ne more pravega zadet.

A. K. Log. Glasom okrožnice, ki jo je razposlal svoj čas gen. civ. kom. županstvom so nove rekvizicije ustavljene. V dotičnem škednju so pa vojaki nastanjeni že od začetka okupacije. Obrnite se še enkrat do kompetentnih oblasti.

J. V. Pazin. »Janus« izplačuje zavarovalni kapital le po dnevnem kurzu v kronah sklicujoč se na to, da je v pogodbi govor le o kronah. Svetujemo Vam, da čakate na boljši dnevni kurz n. a. kron.

A. Š. Breginj. Sladkor, ki ga dobé otroci žene, ki doje, in starčki, je industrialni sladkor in vsled tega dražji, ker je po tarifi obdačen (oni drugi za konsum pa ne.) Sicer pa tudi mi tega ne odpravimo, da se zagreni dobroti višje pristojbine z višjo, kar dvojno, ceno, ki je sicer opravljena, ako se sladkor rabi v industrialne svrhe.

R. R. Breginj. Gospá, ki želi k možu, ki je v Jugoslaviji v službi, naj se obrne glede brezplačnega prevoza za se, otroka in pohištvo, na dr. Mikuletiča v Trstu (prej ulica Mare Gialo).

Kaj je z vojnim posojilom bivši Avstriji, in nekaj smernic onim, ki želé obnoviti stavbe, prihodnjič.

TEDENSKI KOLEDAR.

August.

29. Nedelja, 14. pobink. Obglav. Jan Krst.; 30. ponedeljek, Roza Limanska, Feliks; 31. torek, Rajmund, Izabela;

September.

1. Sreda, Egid, opat; 2. četrtek, Štefan, kralj, Antonin; 3. petek, Evfemija in tov.; 4. sobota, Rozalija, Ida.

Bratje Podoreh pri Kneži obč. Graho. vo prodajo iz bukovega gozda približno 700 klastrov drv, katere treba še posekat.

POHIŠTVO (mobilja) na prodaj.

Oblačilne omare, kredence za jedilne sobe, mizice, pisalne mize, ena kompletna postelja, otoman, dva para zaves, in več različnih kosov pa kuhinjo.

Na ogled v ul. sv. Antona 22.

Poslano*)

Podpisani Albin Cunder, fotograf v Idriji, objavlja sledečo sodbo:

Opr. št. U 88/20/4. Temeljem oblasti, podeljene od vrhovnega poveljstva kr. it. vojske!

Okrajno sodišče v Idriji je razpravljalo danes v navzočnosti zasebnega obtožitelja Albina Cunder, njegovega namestnika dr. Karola Podgornika, obtoženca Aleša Bogataja-a, zagovornika notarja Frana Tavzesa o obtožbi, katero je dvignil zasebni obtožitelj zoper Aleša Bogataja zaradi prestopka razžaljenja časti in je po predlogu obtožitelja, naj se kaznuje obtoženca, razsodilo tako:

Obtoženec Aleš Bogataj, rojen l. 1858 na Goveku št. 18, je kriv, da je dne 16. julija t. l. na Goveku Albina Cundra s tem, da mu je v svoji gostilni vprico Cirila in Matevža Bogataja očital, da mu je ukradel okrog 2000 L denarja lažljivo obdolžil hudodelstva tatvine, ne da bi dolžnje doseglo znake hudodelstva po § 493 p. z. z uporabo § 266 in 261 p. z. na 200 lir denarne kazni oziroma v slučaju neizterljivosti za 14 dni v zapor in po 389 k. p. r. v povračilo kazenskih stroškov.

V Idriji, dne 25. avgusta 1920.

Albin Cunder.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu velewa zakon. Ur.

ZALOGA POHIŠTVA

razne vrste, domače solidno delo po najnižjih današnjih cenah. Sprejemajo se tudi naročila pohištva in stavbinskih del.

V Solkanu, Kopitarjeva cesta št. 3, Sočebnanova cesta (Villa Schucker) Josip Komel, mizar.

Razpis službe.

Stavbena zadruga v Biljah sprejme

K N J I G O V O D J O,

ki je dovršil obrtno šolo. Zmožen mora biti v jeziku in pisavi slovenščine in italijanščine. Službo je nastopiti takoj. Več pri upravi »Goriške Straže«.

: Albert Kogoj, :

— mehanik v Tolminu št. 58 —

ima v zalogi vsakovrstne potrebščine za kolesa in šivalne stroje.

IZVEŽBANA KUCHARICA

išče službe pri kakšni družini ali restavraciji. Natančneje se izve v gostilni na Ribjem trgu v Gorici.

POZOR TRTOREJCI!

Imam na prodaj več tisoč cepilnih trt črne in bele vrste na raznih ameriških podlagah, katere bom oddajal v jeseni (od novembra dalje). — Pipan Josip Preserje 16, pri Komnu.

Proda se takoj

dobra vinska posoda vsake velikosti. — Zaloga »Eternita« in cementa Fr. Reptič Ajdovščina.

„CROATIA“

Zavarovalna zadruga v Zagrebu

ustanovljena leta 1884.

Podružnica v Trstu ul. Lavatoio 1, II. n. prevzema zavarovanja stavb, premičnin, poljskih pridelkov, sena, slame in ži-vine proti škodi po požarju in streli in zavaruje stekl. šipe proti škodi po razbitju.

Sposobni krajevni zastopniki in akvizitorji se sprejemajo po najugodnejših pogojih.

Vinka Jerkič,

uradnica,

Edi. Bone,

trgovec,

zaročena.

DOBRAVLJE. — Dne 25. avgusta 1920. — GRADEC.

Goriška zveza gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrirana zadruga z omejeno zavezo
v Gorici, Corso Verdi 32,
1. nadstr.,
uraduje vsak delavnik od 8. do 12.
in od 3. do 5. popoldne
Ob sobotah in pred prazniki pop.
ter ob nedeljah in praznikih je urad
zaprt.

Proda se krasen, nov **HARMONIJA**
amer. sist. z 12 reg. —
Pripraven tudi za manjšo cerkev. Ogleda
si ga lahko vsakdo pri tvrdki **Iv. Kacin,**
— **Via S. Antonio 24 — Gorica.** —

Tvrška Anton Kuštrin.
S prvim septembrom otvori zopet
svojo trgovino špecerijskega-kolo-
nialnega blaga in deželnih pridel-
kov v lastni hiši, ul. Carducci št. 25 (prej
Gospodarska ulica.) — Priporoča se slavnemu
občinstvu v mestu in na deželi, ter zago-
tavlja solidno in pošteno postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kuštrin,
lastnik.

Razglas.

Pri podpisani sodnji je razpisano me-
sto pomožnega pisarniškega uradnika s
plačo določeno v naredbi skupnega Min-
isterstva od 25./1. 1914 št. 21 d. z. in dra-
ginjsko doklado.

Prosilci se s znanjem deželnih jezikov
naj vložijo dotične prošnje pri podpisani
sodnji do 10./9. 1920.

PREDSTOJNIŠTO

Okrajne sodnje Kobarid,

15. avgusta 1920.

»Kmečka hranilnica in posojilnica
v Podmelcu«

registrirana zadruga z neomejeno zave-
zo, vabi na

redni občni zbor,

ki se bode vršil v nedeljo dne 5. septem-
bra 1920 ob 12. uri popoldne v hranilničnih
uradniških prostorih v Podmelcu po slede-
čem dnevnem redu:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega
zbora.
2. Predložitev in odobritev računskih skle-
pov za upravo leta 1914, 1915, 1916,
1917, 1918 in 1919.
3. Volitev načelnstva in nadzorstva.
4. Morebitni predlogi in nasveti.

Opeko zidake

prodaja Opekarna Ilirska Bistrica na va-
zone od 2200 komadov naprej.

DRVA,

bukova in hrastova kupuje franko vagon,
uradna teža nakladalne postaje, tvrdka
Znideršič & Zeta, Ilirska Bistrica.

OGLAS.

Podpisani uljudno prošim bivše ujet-
nike v Rusiji, da mi sporočijo, če je ktere-
mu znano, kje se nahaja Alojzij Gregorčič
iz Drežnice. Stojil je pri Lir. 27-1/1 Komp.,
vjet je bil 1. 1914 28. decembra, zadnjič pi-
sal iz gubernije Simbirsk, p. Samara.

Martin Gregorčič, Koseč 17
p. Drežnica pri Kobaridu.

Na prodaj
je malo posestvo

v bližini Tolmina, katero se proda vse
skupaj, ali tudi samo zemljišče s pridel-
kom. — Naslov pove uprava lista.

Išče se mlinar

— za mlin v **VIPOLŽAH.** —
Oskrbovati mora tudi motor. — Plača po
dogovoru. — Pojasnila se dajo istotam.

Razpis službe.

V Št. Petru na Krasu, okraj Postojna,
je razpisana služba

organista in obč. tajnika.

Prednost imajo oženjeni in zmožni itali-
janskega jezika. Kot organist ima prosto
stanovanje. Plača po dogovoru. Prošnje je
ulagati do 30. avg. t. l. na županstvo v
Št. Petru na Krasu. Službi je nastopiti 10.
septembra. Želi se, ako mogoče, osebne
predstave.

Svetli in zračni prostori

z vrhom v mestu, pripravi za mizarstvo ali
drugo obrt se **oddajo v najem.** Več se
izve v knjigarni Kat. tisk. društva (Mon-
tova hiša), Gospodarska ulica št. 2.

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJE -- PAVEL NETZBANDT

ustanovljen leta 1900.

SPREJEMA OD 9--12 IN OD 2--5
V GORICI, VIA DANTE ŠT. 12.

Drašček Fanny, Gorica

Via Rastello št. 1

trgovina s kolonialnim in mešanim blagom na
drobno in na debelo. Dobra moka bela in koruzna,
fizol, ječmen itd. Blago sveže. Priporoča se za obilen
obisk. — Postrežba dobra. — Cene zmerné.

LEOPOLD ZAKRAJŠEK

CORSO VERDI 13.

Zaloga in trgovina na drobno in
debelo kakor: porcelane, glaže-
vine, galanterie, lončene posode,
igračke itd.

Zraven tudi **VELIKA ZALOGA**
cigaretnega papirja vseh vrst po-
sebnost znamke »ABADIE.«

Knjigarna Kat. Tisk. Društva

:: GORICA, Montova hiša ::

Zaloga na debelo in na drobno.
Cigaretnega papirja »Abadie« »Ex-
celsior«, »Union« i. t. d. :: :: ::
Stročnice za cigarete »Abadie«, »Ex-
celsior« :: :: ::
Slike z okvirji in brez okvirjev ::
Rožni venci, svetlinje i. t. d. :: :: ::
Uradni papir vseh vrst :: :: ::
Šolski zvezki :: :: ::
Svilnati papir razne barve za rože,
in druge pisarniške potrebščine ::

Zaloga pomnoževalnih aparatov.
Sprejemajo se naročila pečatov.

Andrej Mavrič,

krojač in tr-
govec št. 22
na Travniku, se najtopleje priporoča slav.
občinstvu v mestu in na deželi, posebno
pa preč. duhovščini, za obila naročila, ka-
tere izvršuje točno in po znižanih cenah.

Novoporočenci! Begunci!

Oglejte si obnovljeno zalogo rav-
nokat došlega različnega pohištva pri

ANTON BREŠČAKU

GORICA - VIA CARDUCCI - GORICA

:: BRIVNICA ::

Lud. Coter, Gorica, Piazza Grande 17.
— priporoča slavnemu občinstvu. —

M. BREZIGAR in SIN

GORICA, ul. Carducci (nek. Gospodarska ul.) 19

(v dvorišču).

Edina založnika kmetijskih
strojev in plugov, iz znane-
nih čeških tovarn, se pri-
poročata slav. občinstvu.

O. BRUGNALLER GORICA

Nunska ulica št. 35.

Prodajalna mrtvaških predmetov.

VELIKA ZALOGA KINČA ZA RAKVE VSAKE VRSTE.

Lastna delavnica za rakve in vence iz suhih cvetlic; obleke
in črevlji za mrtve, vsakovrstni žalni predmeti, sveče iz pra-
vega voska; pajčaloni, venci in šopki za neveste, birmance
in za prvo sv. obhajilo.

VSAKOVRSNE SUHE CVETLICE.

: : Cena izven vsake konkurence : :
Sprejemamo tudi posebna naročila.

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJE

Dr. J. Bačar in V. C. Hansen

zobotehnik

ulica 24 Maggio (prej ulica Tre Rē) šte. 9

(v bližini kapucinske cerkve)

ordinirata od 8^{1/2} do 6 ure -- ob nedeljah od 9 do 1 ure.

Brezbolestno izdiranje in plombiranje zobov.

Umetni zobje po najnovejši tehniki.

Dr. Bačar izvršuje ravnotam svojo splošno zdravniško prakso.

TRGOVINA

TEOD. HRIBAR - NASLEDNIKI

Corso Verdi št. 32.

Se priporočajo slavnemu občinstvu v
mestu in na deželi za obilen obisk.

BLAGO SOLIDNO.

GENE ZMERNE.

E. RIESSNER (prej) Pavlin E.

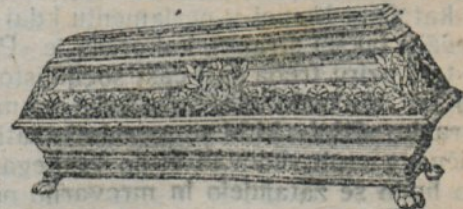
Nunska ulica 10 — GORICA — Nunska ulica 10

nasproti »BELEMU ZAJCU«.

VELIKAZALOGA

mrtvaških rakev, nagrobnih
vencov, travkov, umetnih cve-
tlic; posebnih vencov za ne-
veste, cvetlic za cerkve, palm,
vencov za novomašnike in
poroke, mrtvaških oblek. itd.

papirja in drugih potrebščin za okrašenje rakev, zlatih črk voščenih sveč itd.

CENE BREZ KONKURENCE.

Podružnica Ljublj. Kred. Banke v Gorici,

Corso Verdi „Trgovski Dom.“

Obrestuje vloge na vknjižbe po 3 1/2 %, na daljšo odpoved
vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. Nakazila v Jugoslavijo
in inozemstvo po dnevnem kurzu.